

Vergaderjaar 2022–2023

31 934

Douane

Nr. 61

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 2 november 2022

In deze brief informeer ik uw Kamer over de vertraagde invoering van het nieuwe aangiftesysteem van de Douane. Het huidige aangiftesysteem (AGS) wordt vervangen door een nieuw aangiftesysteem (DMS)¹. Deze vervanging is noodzakelijk om te kunnen voldoen aan de nieuwe vereisten van het Douanewetboek van de Unie (DWU).

Er is gekozen voor een gefaseerde invoering van het nieuwe systeem. De eerste fase is in juli 2022 afgerond. De volgende fase – waarvan de start gepland stond op 17 oktober 2022 – moest worden uitgesteld.

In deze brief informeer ik uw Kamer over de reden van de vertraging en de mogelijke gevolgen die dit heeft voor de Douane en het bedrijfsleven.

Douaneaangiften Managementsysteem (DMS)

De invoering van DMS vindt gefaseerd plaats in de periode vanaf juli 2022 tot en met juni 2023. Het eerste deel van de gefaseerde invoering is in juli van dit jaar afgerond. De start van de volgende fase stond gepland op 17 oktober 2022.

Voordat gestart kan worden met deze tweede fase, is het aansluiten van DMS op het systeem van de inningsadministratie noodzakelijk, voor een goede afwikkeling van aangiften. Door capaciteitsgebrek en een planning die niet aansluit op de DMS-planning is de inningsadministratie nog niet klaar voor deze aansluiting. De volgende fase van de invoering van het nieuwe aangiftesysteem moet daarom worden uitgesteld.

¹ Douaneaangiften Management Systeem.

Oorzaken van de vertraging

In de Stand van Zakenbrief Douane van 4 juli 2022² heb ik uw Kamer geïnformeerd over het meerjarige IV-portfolio van de Douane. In de brief is toegelicht dat de vraag het aanbod fors overstijgt: de behoefte aan automatisering is veel groter dan de beschikbare capaciteit. Er zijn diverse ontwikkelingen op IV-gebied nodig die capaciteit vragen, waaronder ook de omvangrijke automatiseringsopgave vastgelegd in het Douanewetboek van de Unie (DWU). Deze ontwikkelingen hebben een grote impact op de capaciteit, naast het noodzakelijke onderhoud en vernieuwing van systemen. Het gebrek aan capaciteit heeft gevolgen voor de snelheid waarmee systemen kunnen worden ontwikkeld.

Daarnaast is specifieke kennis en expertise noodzakelijk bij het ontwikkelen van de nieuwe Inningsadministratie, die nodig is voor het functioneren DMS. Deze kennis en expertise is nu onvoldoende beschikbaar.

Verder bleek dat in overleggen tussen IT-teams over de planning voor aansluiting van DMS op de inningsadministratie, onvoldoende is gesproken over de voor aansluiting benodigde functionaliteit. Pas in een laat stadium, tijdens een planningssessie is gebleken dat DMS en het systeem voor de inningsadministratie niet op elkaar aansloten.

Gevolgen van de vertraging

De Douane en de Douane-unie

Met de invoering van DMS geeft Nederland invulling aan een aantal nieuwe vereisten voor de processen invoer en uitvoer die zijn neergelegd in het Douanewetboek van de Unie (DWU). In het DWU zijn twee deadlines vastgelegd waarop aan de vereisten moet worden voldaan. Aan de vereisten omtrent het proces invoer moet vanaf 31 december 2022 worden voldaan. Aan de vereisten omtrent het proces uitvoer moet vanaf 1 december 2023 worden voldaan.

Nederland heeft op 19 oktober 2022 uitstel aangevraagd («derogatie») bij de Europese Commissie voor het voldoen aan de nieuwe vereisten omtrent het proces invoer. Het formele besluit hierover is nog niet ontvangen; wel heeft de Europese Commissie voor 14 lidstaten een concept-derogatie opgesteld tot en met 31 december 2023. De Douane verwacht niet dat de deadline van 31 december 2023 voor het voldoen aan de vereisten omtrent de processen invoer en uitvoer zal worden overschreden.

De vertraging heeft geen organisatorische gevolgen voor de Douane. Het betekent alleen dat de werkzaamheden voor de verdere uitrol op een later moment starten.

Bedrijfsleven

De vertraging heeft tot gevolg dat bedrijven die hun systemen op tijd hebben aangepast het overstappen op het nieuwe systeem moeten uitstellen. De Douane doet er alles aan om de impact voor het bedrijfsleven te beperken. Er is nauw contact met de leden van het Overleg Douane Bedrijfsleven over IT (ODB IT) over de wijze en planning van invoering van het nieuwe aangiftesysteem.

² Kamerstuk 31 934, nr. 59.

Anderzijds krijgt het bedrijfsleven nu meer tijd voor de DWU-aanpassingen. In het overleg met de douane heeft het bedrijfsleven regelmatig aangegeven problemen te hebben om de mijlpalen van de DWU-planning te halen. De verwachte derogatie kan voor het bedrijfsleven ook positieve effecten hebben.

Voor de softwareleveranciers die de bedrijven ondersteunen bij de aanpassing van de systemen kan de vertraging extra werkzaamheden opleveren.

Ook kan het uitstel van de DMS-invoering een samenloop betekenen voor softwareleveranciers met hun werkzaamheden voor de uitvoering van de Horizontale accijnsrichtlijn. Dit kan druk zetten op de beschikbare capaciteit bij deze leveranciers. Over de uitvoering van de Horizontale accijnsrichtlijn heb ik uw Kamer op 16 september 2022 geïnformeerd³.

De bij de tweede fase van de invoering van DMS betrokken bedrijven en de meest betrokken leden van het ODB IT zijn direct na bekendwording op de hoogte gebracht van de vertraging. Kort daarna is de vertraging breed gecommuniceerd via Douanenet op 7 oktober 2022 en op de OSWO-website (Ondersteuning Software Ontwikkelaars, een dienst van de Belastingdienst/Douane).

Financiële aspecten

Eventuele extra kosten voor de Douaneorganisatie die het gevolg zijn van de vertraging kunnen worden gedekt vanuit het Douane-budget voor de DWU-aanpassingen. Eventuele kosten voor het bedrijfsleven als gevolg van extra inspanningen, door de vertraging, worden gedragen door de sector.

Maatregelen en vervolgstappen

De Douane maakt nu een activiteitenplanning om DMS te kunnen laten aansluiten op de inningsadministratie en de invoering van DMS te hervatten. De Douane verwacht medio november 2022 een nieuwe planning af te kunnen geven. De belangen van het bedrijfsleven worden hierin meegenomen. Om het bedrijfsleven voldoende tijd te geven om aan te sluiten op DMS, wordt de uiterste implementatiedatum voor het bedrijfsleven evenredig verschoven. Ook maakt de Douane maatwerkafspraken met bedrijven die hebben aangegeven problemen te ervaren met de invoering van DMS.

De herplanning van de invoering van DMS wordt in brede context van andere grote trajecten binnen het IV-portfolio van de Douane gedaan omdat de verschillende IT-projecten elkaar beïnvloeden. Er zijn raakvlakken met de benodigde capaciteit bij de werkzaamheden voor Horizontale accijnsrichtlijn. De capaciteit die nodig is voor dat traject blijft ongewijzigd.

Ik zal uw Kamer eind november 2022 via de Stand van Zakenbrief Douane nader informeren en uitgebreid ingaan op de IT-agenda.

De Staatssecretaris van Financiën,
A. de Vries

³ Kamerstuk 35 918, nr. 12.